

Přehled doručených připomínek k návrhu cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. X/2020 ze dne DD. dubna 2020, kterým se mění cenové rozhodnutí ERÚ č. 4/2019 ze dne 26. listopadu 2019, o regulovaných cenách souvisejících s dodávkou plynu a jejich vypořádání Energetickým regulačním úřadem

V souladu s pravidly veřejného konzultačního procesu k návrhu cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. X/2020 ze dne DD. dubna 2020, kterým se mění cenové rozhodnutí ERÚ č. 4/2019 ze dne 26. listopadu 2019, o regulovaných cenách souvisejících s dodávkou plynu zveřejňuje Energetický regulační úřad obdržené připomínky k návrhu cenového rozhodnutí a jejich vypořádání.

Připomínka č. 1

Připomínkující:

společnosti Skupiny ČEZ: ČEZ, a.s., ČEZ ESCO, a.s., ČEZ Prodej, a.s.

Znění připomínky:

Za skupinu ČEZ silně vnímáme důsledky epidemie nemoci COVID-19 a jsme toho názoru, že je nezbytné zmírnit dopady opatření, které vznikají důsledku vyhlášení nouzového stavu z důvodu podle ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů a navazujících opatření vlády podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů a opatření Ministerstva zdravotnictví ČR přijatých podle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů.

Vítáme proto aktivní roli ERÚ v této zcela mimořádné situaci, kdy v takto výjimečném případě přistupuje k vydání cenového rozhodnutí v průběhu regulovaného roku. Tento krok považujeme za plně legitimní s ohledem na následující:

1. ERÚ vydáním cenového rozhodnutí reagujícího na opatření proti pandemii Covid-19 v průběhu roku 2020 uplatňuje svoji pravomoc v rámci mezí stanovených zákonem.
2. Kritériem pro legitimitu vydání cenového rozhodnutí (fakticky změnu regulovaných cen, resp. jejich účtování) je především oprávněný důvod vydání cenového rozhodnutí. Ten je jednoznačně vymezen situací, tedy vyhlášeným nouzovým stavem a v rámci něj přijímanými opatřeními proti pandemii Covid-19, což ERÚ v rámci veřejného konzultačního procesu na svých webových stránkách specifikuje.

Z návrhu posuzovaného cenového rozhodnutí vyplývá, že se změna cenového rozhodnutí vztahuje i na měsíc duben 2020, přičemž se předpokládá, že cenové rozhodnutí bude vydáno (nabude účinnosti) ještě v měsíci dubnu 2020. Zároveň se změnové cenové rozhodnutí má týkat i měsíců květen a červen 2020. Tedy cenové rozhodnutí se navrhuje vydat s retroaktivní působností.

K tomuto je třeba konstatovat, že retroaktivita¹⁾ je obecně nežádoucí z důvodu právní jistoty a předvídatelnosti práva (legitimního očekávání), není však v některých výjimečných případech absolutně vyloučena (není tedy a priori protiprávní, resp. protiústavní). Při její aplikaci je nezbytné posoudit, zdali taková změna cenového rozhodnutí současně představuje zásah do principů ochrany důvěry v právo, právní jistoty, resp. nabytých práv. V kontextu této zcela mimořádné situace vnímáme v tomto směru následující fakta:

- i. opatření státu nebo opatření zaměstnavatelů na ochranu svých zaměstnanců přijímaných proti Covid-19 došlo k omezení nebo zastavení výrobních závodů a dalších podnikatelských činností,
- ii. tato opatření musela být přijímána rychle a nebyla předvídatelná,
- iii. v důsledku toho se jeví jako spravedlivé, aby po dobu, kdy tento stav bude trvat, neplatili zákazníci sjednanou rezervovanou kapacitu ve výši, která byla dohodnuta za zcela jiných socio-ekonomických předpokladů, když zároveň
- iv. využití sítí bude zcela jiné (nižší). Naopak v případech, kdy stát nařídil některým výrobním závodům vyrábět ochranné nebo zdravotní pomůcky nebo by došlo v důsledku pandemie k navýšení spotřeby elektřiny u zdravotnických zařízení, je opět legitimní, aby tyto subjekty nehradily (dočasně, tj. po dobu nezbytně nutnou, kdy budou trvat důvody zvýšení spotřeby) cenu za překročení rezervovaného příkonu.

Vzhledem k těmto mimořádným okolnostem je podle našeho názoru v dané situaci možné konstatovat, že zásah do principů ochrany důvěry v právo, právní jistoty, resp. nabytých práv je v případě posuzovaného cenového rozhodnutí přiměřený legitimnímu cíli – tj. snížení plateb za poskytnutí služby distribuční soustavy po nezbytně nutnou dobu v souvislosti s opatřeními přijímanými v boji proti COVID-19. A tedy retroaktivní uplatnění úpravy podmínek v rámci cenového rozhodnutí je přípustné.

Současně je však nezbytné zdůraznit, že takovýto postup lze aplikovat výhradně v situacích, jako jsou zcela neočekávatelné okolnosti v souvislosti s bojem proti COVID-19 a nelze takto postupovat v jiných případech, tj. je zcela zásadní, aby byla vždy uplatňována zásada právní jistoty a předvídatelnosti práva.

Vítáme jednotlivé návrhy na zmírnění dopadů COVID-19 (viz úvodní detailní rozbor), domníváme se však, že vzhledem k dopadům této krize i přijatým vládním opatřeními je možné, že bude nutné alespoň některá opatření zachovat i v dalších měsících roku 2020. Tak, aby zejména podnikatelé měli prostor pro znovu nastartování svých provozoven a sektor energetiky (resp. nutnost platit fixní platby, přestože jednotlivé závody/provozovny nebudou schopny své výdělečné činnosti) nebyl jednou z příčin konce těchto provozoven. Což by se v budoucnu negativně projevilo na úplné absenci jejich odběrů, a tedy dopadu do cen všech zákazníků.

---

¹⁾ Srov. výtah z nálezu Ústavního soudu Pl. ÚS 53/10: 145. *Ústava neobsahuje explicitní zákaz retroaktivity právních norem pro všechny oblasti práva, ten však vyplývá ze zásady právního státu podle čl. 1 odst. 1 Ústavy, k jehož znakům patří i princip právní jistoty a ochrany důvěry občana v právo (srov. náleze ze dne 8. června 1995 sp. zn. IV. ÚS 215/94, N 30/3 SbNU 227, náleze Ústavního soudu České a Slovenské Federativní Republiky ze dne 10. prosince 1992 sp. zn. Pl. ÚS 78/92; Sb. n. a u. ÚS ČSFR, 1992, č. 15). Tento zákaz se zásadně vztahuje pouze na případy pravé retroaktivity, nikoliv retroaktivity nepravé. Posléze uvedený typ retroaktivity je naopak obecně přípustný. Obsahem tohoto zákazu jako ústavního principu zároveň není vyloučení jakéhokoliv zpětného působení právní normy, nýbrž pouze takového, jež současně představuje zásah do principů ochrany důvěry v právo, právní jistoty, resp. nabytých práv (srov. náleze sp. zn. Pl. ÚS 21/96; náleze ze dne 13. března 2001 sp. zn. Pl. ÚS 51/2000, N 42/21 SbNU 369, 128/2001 Sb.; náleze ze dne 6. února 2007 sp. zn. Pl. ÚS 38/06, N 23/44 SbNU 279, 84/2007 Sb.). Jen v takovémto případě je právní norma v rozporu s čl. 1 odst. 1 Ústavy. Na úrovni ústavního pořádku lze toto východisko zároveň znázornit i na znění čl. 40 odst. 6 Listiny, jež pravou retroaktivitu ve prospěch jednotlivce dokonce výslovně připouští. Podle tohoto ustanovení se za předpokladu rozdílných trestněprávních úprav v době spáchání skutku a v době rozhodování o něm posuzuje tento skutek podle právní úpravy, jež je pro pachatele výhodnější.*

Domníváme se proto, že na základě analýzy vývoje situace a posouzení dopadů úprav cenových rozhodnutí, by měl ERÚ vyhodnotit na přelomu měsíců května a června, zdali by účinnost některých změn cenových rozhodnutí neměla být prodloužena (jsme si vědomi, že v tuto chvíli a zejména bez potřebné analýzy nelze toto rozhodnutí předjímat), aby případné další změny cenových rozhodnutí nebyly schvalovány takto mimořádným postupem (zejména v otázce retroaktivity).

Návrh promítnutí připomínky:

Není navrhována textová úprava cenového rozhodnutí, případné prodloužení účinnosti některých opatření vyplyne z analýzy vývoje situace a vyhodnocení dopadů ze strany ERÚ v následujících měsících roku 2020.

Vypořádání připomínky ze strany Energetického regulačního úřadu:

Vysvětleno

Cílem úpravy cenového rozhodnutí je poskytnutí dočasného odložení části plateb nejvíce dotčeným odběratelům plynu. Tato úprava však zároveň také významný vliv na peněžní toky provozovatelů jak regionálních, tak lokálních distribučních soustav. V době přípravy opatření (duben 2020) nelze jednoznačně předvídat dopady vyhlášeného nouzového stavu na sektor plynárenství. Z toho důvodu byl zvolen časově jasně ohraničený interval, pro který se tato podpora bude uplatňovat. Navrhované úpravy velmi pravděpodobně povedou k částečnému výpadku výnosů pro některé provozovatele plynárenských soustav, které bude nutné těmto subjektům dorovnat v následujících letech formou uplatnění korekčních faktorů. Aby bylo možné alespoň částečně vyhodnotit dopady dočasně zavedených opatření, je nezbytné disponovat alespoň částí potřebných dat za měsíce duben a květen roku 2020. ERÚ předpokládá, že na přelomu května a června 2020 provede vyhodnocení zavedených opatření a případně může rozhodnout o jejich uplatnění i pro další období vydáním dalšího cenového rozhodnutí, pokud shledá, že nepovedou k ohrožení spolehlivosti a bezpečnosti provozu plynárenských soustav.

Připomínka č. 2

Připomínající:

Teplárenské sdružení České republiky

Znění připomínky:

Teplárenské sdružení ČR si plně uvědomuje velmi obtížnou situaci, ve které se Česká republika i řada právnických a fyzických osob s ohledem na pandemii Covid-19 nachází. Tato výjimečná situace vyžaduje výjimečné přístupy, které by však vždy měly mít jasný zákonný podklad a nemohou se tudíž odehrávat mimo rámec zákona. Mělo by také být jasné, jaký legislativní předpis Energetický regulační úřad v daném případě aplikuje, tedy v daném případě podle kterého zákonného či jiného ustanovení postupuje při přípravě předkládaného cenového rozhodnutí.

Navrhujeme v čl. I bod 1. vypustit.

~~1. Na konci bodu 8.3. se doplňuje odstavec, který zní: „Pro výpočet platby za plynárenské měsíce duben, květen a červen roku 2020 se za rezervovanou přepravní kapacitu považuje rezervovaná přepravní kapacita na dobu neurčitou pro daný plynárenský měsíc snižená o 20 %. Toto opatření se použije pouze u odběrného místa zákazníka přímo připojeného k přepravní soustavě, jehož spotřeba plynu v daném měsíci v daném odběrném místě je nižší o 40 % a více oproti spotřebě v příslušném měsíci roku 2019. Pokud není spotřeba plynu za příslušný měsíc roku 2019 dostupná, použije se hodnota sjednaná ve smlouvě o poskytnutí služby přepravní soustavy.“.~~

Odůvodnění připomínky:

1. Není zřejmé, jaká je legislativní báze návrhu změny cenového rozhodnutí a zda se jedná o krizové opatření přijaté podle krizového zákona. Podle krizového zákona ústřední správní úřady rozhodují o činnostech k řešení krizových situací a ke zmírnění jejich následků, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak, a to v souladu se schválenými krizovými plány. Není zřejmé, zda se toto oprávnění může v daném případě týkat navržené změny cenového rozhodnutí, které směřuje k pozitivní diskriminaci některých účastníků trhu. Pokud by se mělo jednat o krizové opatření, pak upozorňujeme na odpovědnost za vzniklou škodu podle § 36 krizového zákona. Pokud se nejedná o krizové opatření, pak je opět nutné jasně uvést, o jaké zákonné ustanovení Energetický regulační úřad svůj postup opírá.
2. Nezpochybňujeme možnost měnit cenové rozhodnutí v průběhu roku, pokud jsou k tomu důvody, nicméně nelze přijímat změnu cenového rozhodnutí se zpětnou platností. Změna cenového rozhodnutí by se tedy neměla týkat měsíce dubna. Podle krizového zákona lze přijímat opatření v rámci krizového stavu v souladu s krizovým plánem. Vzhledem k tomu, že Usnesením vlády České republiky o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2 č. 156/2020 Sb. byl nouzový stav prodloužen pouze do 30. dubna 2020, nelze v současné době na základě krizového zákona přijímat krizová opatření pro měsíce květen a červen v rámci cenového rozhodnutí. Navrženou změnu cenového rozhodnutí tedy nelze v současné době přijmout.
3. Domníváme se, že Energetický regulační úřad není oprávněn poskytovat úlevy z placení zákonných plateb, které jsou v konečném důsledku pozitivní diskriminací některých účastníků trhu, a to ani v případě, že by se jednalo o částečnou kompenzaci ekonomického dopadu krizových opatření přijatých vládou nebo jinými orgány. Náhradu škod v těchto případech

stanoví krizový zákon a změna cenového rozhodnutí nemá vliv na možnost domáhat se náhrady škody způsobené v souvislosti s krizovými opatřeními. Navíc v tomto případě by škodu fakticky hradili jiní účastníci trhu, což nemá oporu v zákoně a vyvolává reálnou možnost uplatňování náhrady vzniklé majetkové újmy.

4. Není nám známo, že by krizová opatření přijatá vládou ČR omezovala podnikání účastníků trhu, kteří odebírají plyn z přepravní soustavy. Je tedy otázka, zda může být zamýšlená změna cenového rozhodnutí pokládána za činnost směřující ke zmírnění následků nouzového stavu.

Návrh promítnutí připomínky:

V čl. I se bod 1. vypouští, následující body se přečíslojí.

Vypořádání připomínky ze strany Energetického regulačního úřadu:

Neakceptováno

Cenové rozhodnutí je vydáváno na základě kompetence ERÚ k jeho vydávání, stanovené v energetickém zákoně. Nejedná se tak o opatření podle krizového zákona, byť změna cenového rozhodnutí je realizována v souvislosti se současnou epidemií COVID-19 a opatřeními podle krizového zákona, včetně navazujících opatření vlády České republiky.

Zákonný základ cenového rozhodnutí tedy vychází z příslušných ustanovení energetického zákona upravujících cenovou regulaci. Energetický regulační úřad je oprávněn cenovým rozhodnutím stanovovat ceny a uvedeným cenovým rozhodnutím reaguje na bezprecedentní změnu podmínek na trhu s plynem. Jedná se o opatření naprosto výjimečné, tomu odpovídá i použití výjimečných prostředků, včetně zkráceného veřejného konzultačního procesu a úpravy cenového rozhodnutí v průběhu kalendářního roku. S ohledem na skutečnost, že je nutné reagovat bez časového prodloužení, je stanovena účinnost cenového rozhodnutí v nejkratším možném termínu, tj. okamžitá účinnost. Cenové rozhodnutí stanovuje pravidla pro výpočet platby regulovaných cen a ta budou aplikovatelná pro výpočty plateb ihned po účinnosti cenového rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že zákazník nemohl snížení využití rezervované kapacity rozumně předpokládat ani ovlivnit, a že skutečnost nastala až po sjednání její výše, nemůže se jednat ani o pozitivní diskriminaci některých účastníků trhu, jde o legitimní narovnání právních vztahů, na přechodné období. Zásah regulátora v takové situaci považujeme za plně legitimní.

Pokud by podstatná změna okolností byla zákazníkům známá před zajištěním rezervované kapacity, došlo by k podobnému snížení kapacity a souvisejícími poklesu výnosů z regulované ceny oproti minulým rokům, takže nelze hovořit o tom, že by následnou reakcí v podobě dočasné změny cenových rozhodnutí v konečném důsledku došlo k nelegitimní újmě u ostatních zákazníků.

Cenové rozhodnutí přitom zajišťuje, že dopady změny cenového rozhodnutí budou právě a jen na poškozené subjekty, když stanoví, že uvedený způsob stanovení platby se stanoví u odběrného místa zákazníka, jehož spotřeba plynu v daném měsíci v daném odběrném místě je nižší o 40 % a více oproti spotřebě v příslušném měsíci roku 2019. Je tedy evidentní, že u těchto zákazníků došlo k zásadní změně okolností odůvodňující zásah regulátora k výše uvedenému narovnání právních vztahů mezi provozovateli soustav a jejich zákazníky.

Nouzový stav vyhlášený vládou České republiky má dopady jak na zákazníky, jejichž odběrná místa jsou připojena k distribučním soustavám, tak na zákazníky přímo připojené k přepravní soustavě. K přepravní soustavě je připojeno výrazně méně odběrných míst, avšak i zde lze

identifikovat odběrná místa s technologickým charakterem odběru, u kterých je předpoklad, že může docházet k omezení provozu. ERÚ je toho názoru, že dopady vyhlášení nouzového stavu se mohou stejným způsobem dotýkat obou skupin zákazníků a není proto odůvodněné zákazníky přímo připojené k přepravní soustavě z tohoto druhu podpory vyčleňovat. Podle názoru ERÚ je stanovená podmínka, že spotřeba plynu v daném měsíci (duben – červen) roku 2020 v daném odběrném místě je nižší o 40 % a více oproti spotřebě v příslušném měsíci roku 2019, je dostatečným indikátorem toho, zda je dotyčné odběrné místo dotčeno omezujícími opatřeními. Pokud některé odběrné místo zákazníka přímo připojeného k přepravní soustavě bude vykazovat uvedené snížení spotřeby, bude se na něj vztahovat i navržená podpora. Pokud by žádné odběrné místo přímo připojené k přepravní soustavě nevykázalo uvedené snížení spotřeby, pak by nedošlo ani k praktickému uplatnění změny cenového rozhodnutí a návrh na jeho zrušení je tak irelevantní, neboť by nemohlo dojít k zásahu do práv žádného z účastníků trhu.

Připomínka č. 3

Připomínající:

Teplárenské sdružení České republiky

Znění připomínky:

Teplárenské sdružení ČR si plně uvědomuje velmi obtížnou situaci, ve které se Česká republika i řada právnických a fyzických osob s ohledem na pandemii Covid-19 nachází. Tato výjimečná situace vyžaduje výjimečné přístupy, které by však vždy měly mít jasný zákonný podklad a nemohou se tudíž odehrávat mimo rámec zákona. Mělo by také být jasné, jaký legislativní předpis Energetický regulační úřad v daném případě aplikuje, tedy v daném případě, podle kterého zákonného či jiného ustanovení postupuje při přípravě předkládaného cenového rozhodnutí.

Navrhujeme v čl. I bod 2. vypustit.

~~„Za plynárenské měsíce duben, květen a červen roku 2020 se pro stanovení ceny CK a výpočet měsíční platby MPAB podle bodu 11.1.14.1. za distribuční kapacitu k považuje rezervovaná distribuční kapacita na dobu neurčitou pro daný plynárenský měsíc snižena o 20 %. Toto opatření se použije pouze u odběrného místa zákazníka, jehož spotřeba plynu v daném měsíci v daném odběrném místě je nižší o 40 % a více oproti spotřebě v příslušném měsíci roku 2019. Pokud není spotřeba plynu za příslušný měsíc roku 2019 dostupná, použije se hodnota sjednaná ve smlouvě o zajištění služby distribuční soustavy. Při stanovení ceny CK podle bodu 11.1.10 cenového rozhodnutí se postup uvedený v tomto odstavci nepoužije.“~~

Odůvodnění připomínky:

1. Není zřejmé, jaká je legislativní báze návrhu změny cenového rozhodnutí a zda se jedná o krizové opatření přijaté podle krizového zákona. Podle krizového zákona ústřední správní úřady rozhodují o činnostech k řešení krizových situací a ke zmírnění jejich následků, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak, a to v souladu se schválenými krizovými plány. Není zřejmé, zda se toto oprávnění může v daném případě týkat navržené změny cenového rozhodnutí, které směřuje k pozitivní diskriminaci některých účastníků trhu. Pokud by se mělo jednat o krizové opatření, pak upozorňujeme na odpovědnost za vzniklou škodu podle § 36 krizového zákona. Pokud se nejedná o krizové opatření, pak je opět nutné jasně uvést, o jaké zákonné ustanovení Energetický regulační úřad svůj postup opírá.
2. Nezpochybujeme možnost měnit cenové rozhodnutí v průběhu roku, pokud jsou k tomu důvody, nicméně nelze přijímat změnu cenového rozhodnutí se zpětnou platností. Změna cenového rozhodnutí by se tedy neměla týkat měsíce dubna. Podle krizového zákona lze přijímat opatření v rámci krizového stavu v souladu s krizovým plánem. Vzhledem k tomu, že Usnesením vlády České republiky o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2 č. 156/2020 Sb. byl nouzový stav prodloužen pouze do 30. dubna 2020, nelze v současné době na základě krizového zákona přijímat krizová opatření pro měsíce květen a červen v rámci cenového rozhodnutí. Navrženou změnu cenového rozhodnutí tedy nelze v současné době přijmout.
3. Domníváme se, že Energetický regulační úřad není oprávněn poskytovat úlevy z placení zákonných plateb, které jsou v konečném důsledku pozitivní diskriminací některých účastníků

trhu, a to ani v případě, že by se jednalo o částečnou kompenzaci ekonomického dopadu krizových opatření přijatých vládou nebo jinými orgány. Náhradu škod v těchto případech stanoví krizový zákon a změna cenového rozhodnutí nemá vliv na možnost domáhat se náhrady škody způsobené v souvislosti s krizovými opatřeními. Navíc v tomto případě by škodu fakticky hradili jiní účastníci trhu, což nemá oporu v zákoně a vyvolává reálnou možnost uplatňování náhrady vzniklé majetkové újmy.

4. S ohledem na omezení spotřeby zemního plynu vlivem hospodářské situace lze očekávat výrazný dopad do celkových regulovaných výnosů provozovatelů distribučních soustav, který bude nutno promítnout do regulovaných cen distribuce plynu v roce 2022. Navržená změna cenového rozhodnutí tento dopad dále navýší, což může vést k významnému dopadu do cen zemního plynu pro všechny zákazníky.

Návrh promítnutí připomínky:

V čl. I se bod 2. vypouští, následující body se přečíslovají.

Vypořádání připomínky ze strany Energetického regulačního úřadu:

Neakceptováno

Cenové rozhodnutí je vydáváno na základě kompetence ERÚ k jeho vydávání, stanovené v energetickém zákoně. Nejedná se tak o opatření podle krizového zákona, byť změna cenového rozhodnutí je realizována v souvislosti se současnou epidemií COVID-19 a opatřeními podle krizového zákona, včetně navazujících opatření vlády České republiky.

Zákonný základ cenového rozhodnutí tedy vychází z příslušných ustanovení energetického zákona upravujících cenovou regulaci. Energetický regulační úřad je oprávněn cenovým rozhodnutím stanovovat ceny a uvedeným cenovým rozhodnutím reaguje na bezprecedentní změnu podmínek na trhu s plynem. Jedná se o opatření naprosto výjimečné, tomu odpovídá i použití výjimečných prostředků, včetně zkráceného veřejného konzultačního procesu a úpravy cenového rozhodnutí v průběhu kalendářního roku. S ohledem na skutečnost, že je nutné reagovat bez časového prodlení, je stanovena účinnost cenového rozhodnutí v nejkratším možném termínu, tj. okamžitá účinnost. Cenové rozhodnutí stanovuje pravidla pro výpočet platby regulovaných cen a ta budou aplikovatelná pro výpočty plateb ihned po účinnosti cenového rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že zákazník nemohl snížení využití rezervované kapacity rozumně předpokládat ani ovlivnit, a že skutečnost nastala až po sjednání její výše, nemůže se jednat ani o pozitivní diskriminaci některých účastníků trhu, jde o legitimní narovnání právních vztahů, na přechodné období. Zásah regulátora v takové situaci považujeme za plně legitimní.

Pokud by podstatná změna okolností byla zákazníkům známá před zajištěním rezervované kapacity, došlo by k podobnému snížení kapacity a souvisejícími poklesu výnosů z regulované ceny oproti minulým rokům, takže nelze hovořit o tom, že by následnou reakcí v podobě dočasné změny cenových rozhodnutí v konečném důsledku došlo k nelegitimní újmě u ostatních zákazníků.

Cenové rozhodnutí přitom zajišťuje, že dopady změny cenového rozhodnutí budou právě a jen na postižené subjekty, když stanoví, že uvedený způsob stanovení platby se stanoví u odběrného místa zákazníka, jehož spotřeba plynu v daném měsíci v daném odběrném místě je nižší o 40 % a více oproti spotřebě v příslušném měsíci roku 2019. Je tedy evidentní, že u těchto zákazníků došlo

k zásadní změně okolností odůvodňující zásah regulátora k výše uvedenému narovnání právních vztahů mezi provozovateli soustav a jejich zákazníky.

Připomínka č. 4

Připomínající:

Teplárenské sdružení České republiky

Znění připomínky:

Teplárenské sdružení ČR si plně uvědomuje velmi obtížnou situaci, ve které se Česká republika i řada právnických a fyzických osob s ohledem na pandemii Covid-19 nachází. Tato výjimečná situace vyžaduje výjimečné přístupy, které by však vždy měly mít jasný zákonný podklad a nemohou se tudíž odehrávat mimo rámec zákona. Mělo by také být jasné, jaký legislativní předpis Energetický regulační úřad v daném případě aplikuje, tedy v daném případě podle kterého zákonného či jiného ustanovení postupuje při přípravě předkládaného cenového rozhodnutí.

Navrhujeme v čl. I bod 3. vypustit.

~~V bodě 11.1.14.2. se za text „RKL je denní přidělená pevná distribuční kapacita v daném odběrném místě v tis. m³“, doplňuje text: „RKL za plynárenské měsíce duben, květen a červen roku 2020 se u odběrného místa zákazníka, jehož spotřeba plynu v daném měsíci v daném odběrném místě je nižší o 40 % a více oproti spotřebě v příslušném měsíci roku 2019, stanoví jako 0,8 násobek hodnoty RKL stanovené podle následujících bodů (i) nebo (ii).“.~~

Odůvodnění připomínky:

1. Není zřejmé, jaká je legislativní báze návrhu změny cenového rozhodnutí a zda se jedná o krizové opatření přijaté podle krizového zákona. Podle krizového zákona ústřední správní úřady rozhodují o činnostech k řešení krizových situací a ke zmírnění jejich následků, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak, a to v souladu se schválenými krizovými plány. Není zřejmé, zda se toto oprávnění může v daném případě týkat navržené změny cenového rozhodnutí, které směřuje k pozitivní diskriminaci některých účastníků trhu. Pokud by se mělo jednat o krizové opatření, pak upozorňujeme na odpovědnost za vzniklou škodu podle § 36 krizového zákona. Pokud se nejedná o krizové opatření, pak je opět nutné jasně uvést, o jaké zákonné ustanovení Energetický regulační úřad svůj postup opírá.
2. Nezpochybňujeme možnost měnit cenové rozhodnutí v průběhu roku, pokud jsou k tomu důvody, nicméně nelze přijímat změnu cenového rozhodnutí se zpětnou platností. Změna cenového rozhodnutí by se tedy neměla týkat měsíce dubna. Podle krizového zákona lze přijímat opatření v rámci krizového stavu v souladu s krizovým plánem. Vzhledem k tomu, že Usnesením vlády České republiky o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2 č. 156/2020 Sb. byl nouzový stav prodloužen pouze do 30. dubna 2020, nelze v současné době na základě krizového zákona přijímat krizová opatření pro měsíce květen a červen v rámci cenového rozhodnutí. Navrženou změnu cenového rozhodnutí tedy nelze v současné době přijmout.
3. Domníváme se, že Energetický regulační úřad není oprávněn poskytovat úlevy z placení zákonných plateb, které jsou v konečném důsledku pozitivní diskriminací některých účastníků trhu, a to ani v případě, že by se jednalo o částečnou kompenzaci ekonomického dopadu krizových opatření přijatých vládou nebo jinými orgány. Náhradu škod v těchto případech stanoví krizový zákon a změna cenového rozhodnutí nemá vliv na možnost domáhat se náhrady škody způsobené v souvislosti s krizovými opatřeními. Navíc v tomto případě by škodu fakticky

hradili jiní účastníci trhu, což nemá oporu v zákoně a vyvolává reálnou možnost uplatňování náhrady vzniklé majetkové újmy.

4. Vzhledem k tomu, že se jedná o odběrná místa s měřením skupiny C, kde nemusí odečet měřidel probíhat v měsíčním cyklu, není jasné, jak bude opatření vyhodnocováno u zákazníků, kde probíhají odečty měřidla například čtvrtletně.

Návrh promítnutí připomínky:

V čl. I se bod 3. vypouští.

Vypořádání připomínky ze strany Energetického regulačního úřadu:

Neakceptováno

Cenové rozhodnutí je vydáváno na základě kompetence ERÚ k jeho vydávání, stanovené v energetickém zákoně. Nejedná se tak o opatření podle krizového zákona, byť změna cenového rozhodnutí je realizována v souvislosti se současnou epidemií COVID-19 a opatřeními podle krizového zákona, včetně navazujících opatření vlády České republiky.

Zákonný základ cenového rozhodnutí tedy vychází z příslušných ustanovení energetického zákona upravujících cenovou regulaci. Energetický regulační úřad je oprávněn cenovým rozhodnutím stanovovat ceny a uvedeným cenovým rozhodnutím reaguje na bezprecedentní změnu podmínek na trhu s plynem. Jedná se o opatření naprosto výjimečné, tomu odpovídá i použití výjimečných prostředků, včetně zkráceného veřejného konzultačního procesu a úpravy cenového rozhodnutí v průběhu kalendářního roku. S ohledem na skutečnost, že je nutné reagovat bez časového prodlení, je stanovena účinnost cenového rozhodnutí v nejkratším možném termínu, tj. okamžitá účinnost. Cenové rozhodnutí stanovuje pravidla pro výpočet platby regulovaných cen a ta budou aplikovatelná pro výpočty plateb ihned po účinnosti cenového rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že zákazník nemohl snížení využití rezervované kapacity rozumně předpokládat ani ovlivnit, a že skutečnost nastala až po sjednání její výše, nemůže se jednat ani o pozitivní diskriminaci některých účastníků trhu, jde o legitimní narovnání právních vztahů, na přechodné období. Zásah regulátora v takové situaci považujeme za plně legitimní.

Pokud by podstatná změna okolností byla zákazníkům známá před zajištěním rezervované kapacity, došlo by k podobnému snížení kapacity a souvisejícími poklesu výnosů z regulované ceny oproti minulým rokům, takže nelze hovořit o tom, že by následnou reakcí v podobě dočasné změny cenových rozhodnutí v konečném důsledku došlo k nelegitimní újmě u ostatních zákazníků.

Cenové rozhodnutí přitom zajišťuje, že dopady změny cenového rozhodnutí budou právě a jen na postižené subjekty, když stanoví, že uvedený způsob stanovení platby se stanoví u odběrného místa zákazníka, jehož spotřeba plynu v daném měsíci v daném odběrném místě je nižší o 40 % a více oproti spotřebě v příslušném měsíci roku 2019. Je tedy evidentní, že u těchto zákazníků došlo k zásadní změně okolností odůvodňující zásah regulátora k výše uvedenému narovnání právních vztahů mezi provozovateli soustav a jejich zákazníky.

Čl. I bod 3. připomínkovaného návrhu cenového rozhodnutí se týká úpravy bodu 11.1.14.2. cenového rozhodnutí, které upravuje cenu za službu distribuční soustavy pro odběrná místa s neprůběhovým měřením a s měsíčním vyčítáním údajů. Pro taková odběrná místa by tedy měly být k dispozici potřebné údaje pro vyhodnocení.